

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב סרון גדעון ויילר ז"ל

בן אונה ומשה-חיים

נולד ביוהנסבורג, דרום אפריקה

בתאריך כ"ב באייר תש"י, 9/5/1950

התגורר בירושלים

התגייס באוגוסט 1968

שרת בחיל השריון

נפל בעת מילוי תפקידו בשרותו

י"ג בתשרי תשל"ד, 9/10/1973

נקבר בהר הרצל

אזור: ד חלקה: 1 שורה: 3 קבר: 1

בן 23 בנופלו

קורות חיים

גדעון, בן אונה ומשה-חיים, נולד ביום כ"ב באייר תש"י (9.5.1950) ביוהנסבורג שבדרום אפריקה, ועלה ארצה בעצמו, כילד בן שבע-וחצי, חודשיים לפני שעלתה משפחתו בסוף שנת 1957. הוא למד בבית-הספר הריאלי בחיפה ואחר-כן המשיך שם בלימודים בפנימיה הצבאית, במגמה למזרחנות. גדעון אהב מאוד את המשטר הצבאי בפנימיה, אהב את האימונים ואת המסעות, שנתנו פורקן למרצו הרב, לעצמאותו ולאהבת הארץ. סיפר עליו אחד מחבריו: "גדעון ניכר בשילוב כוח-רצון ומוטיבציה גבוהה ביותר. הוא היה אחד החניכים הבולטים בבני המחזור. אף שלא היה תלמיד מזהיר, התבלט בכושר הארגון שלו, במנהיגותו ובפיקחותו. תחום אחד שהתבלט בו היה הספורט. בכושר התמדתו וברצון לא רגיל הצליח להגיע להישגים שזיכוהו בתארים שונים. אך בעיקר ניכר היה בכושר מנהיגותו. הוא היה קשוח מאוד, דורש הרבה ומקיים הרבה. תמיד

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

שאף להישגים גבוהים, להיות ראשון ולהוכיח את יכולתו בכל תחום. מעולם לא השלים עם הבינוניות ותמיד ביקש את השלמות. מעולם לא פחד לומר את שיש בלבו על חברו, אפילו היו הדברים קשים ומכאיבים".

גדעון גויס לצה"ל בתחילת אוגוסט 1968, והתנדב לשרת בחיל השריון. לאחר הטירונות השתלם בקורס מקצועות טנק "פאטון", בקורס מפקדי טנקי "פאטון", בקורס קצינים, שהיה בו חניך מצטיין, בקורס קציני שריון ובקורס מפקדי פלוגות בחיל השריון. הוא היה קצין קפדן ביותר ותבע מילוי כל הוראה במלואה. המשמעת הייתה בעיניו תנאי ראשון לתפעולה היעיל של יחידת שריון, המופקדת על כלי המלחמה הכבדים של צה"ל. פקודיו ספרו עליו, שהיה מפקד קשה וקשוח, שדרש רבות מעצמו ומהם, תוך הקפדה מדוקדקת על שמירת זכויותיהם, ודאגה אמיתית וכנה לבעיותיהם האישיות. מפקדיו כתבו עליו בחוות-דעת: "קצין מעולה והישגיו מעולים; יש לו ידע טכני מקצועי מעולה, יש לו סיכויי התקדמות טובים ויש לו רצון עז להתקדם. הוא יעיל מאוד, חרוץ, יוזם, אחראי, מסור לעבודתו, מקפיד על פרטים קטנים כגדולים ובעל חוש ביקורת חריף. הוא הגון, ממושמע, משמש מופת ודוגמה אישית, קשה לאנשיו, אך מקובל עליהם". את רוב תקופת שירותו עשה בסיני, בקוויס הקדמיים בתעלת סואץ, עד אשר נפל בקרב אחיו המבוגר ממנו, אדם, בשנת 1970, בימי מלחמת ההתשה. לאחר מות אחיו הועלה גדעון מסיני לשרת בבית-הספר המרכזי לשריון והיה מ"פ בקורס קציני שריון, לאחר שהממונים עליו דרשו כי לא ישרת עוד ביחידה קרבית. למרות זאת, לאחר שנה שוב שירת גדעון בסיני כמפקד פלוגת טנקים וקצין מבצעים; שם גם הוענק לו "אות השירות המבצעי". לאחר שעשה תפקידים אלה בסיני הייתה דעת הממונים עליו, ובמיוחד דעת האלוף אלברט מנדלר זק"ל, נחושה כי גדעון לא ישרת עוד ביחידה קרבית. ולפיכך הועבר לבית-הספר לשריון, שם שימש בתפקיד מפקד קורס נהגים עד שפרצה מלחמת יום-הכיפורים. למרות זאת, היה גדעון בחזית הגולן כבר ערב יום הכיפורים ובפרוץ המלחמה נתמנה לתפקיד סמג"ד בדרגת רב-סרן. בתפקיד זה נלחם במסגרת צבא הקבע עד שנפל ביום הרביעי למלחמה, י"ג בתשרי תשל"ד (9.10.1973). באותו יום ליד בוקעתה, כשגדודו לחם בטנקים של הסורים, שעלו עליהם במספרם עשרת מונים, יצא גדעון לחלץ טנקים מנותקים. הטנק שלו נפגע משתי רקטות נגד-טנקים (מרנ"ט) וגדעון נהרג במקום. היחיד שנשאר בחיים היה נהג הטנק. באותו קרב הציל גדעון את חייו הצוות שיצא עמו למשימה. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בהר הרצל, ליד קבר אחיו אדם. השאיר אחריו אישה - ויוי אתה התחתן בט"ו בשבט, תשעה חודשים לפני שנהרג, אם - אונה, אב - משה חיים, שלושה אחים: דניאל, יוסף ובנימין ואחות - ארנונה. בתו גל נולדה לאחר נופלו. לימים סיפר עליו מפקד אוגדת השריון, אלוף (מיל') דן לנר: "...הכרתי את רוב החבר'ה משירותם במקומות שונים. אחד מהם היה המ"פ של הבן שלי בסיני, תחת פיקודי. מעניין מה בחורצ'יק כזה חושב זמן קצר לפני המלחמה. הטנקים שלו נעו בדרך והיו צריכים לחצות כביש. כדי לא לפגוע בכביש בשרשראות הכלים, הוא אסף צמיגים והניח אותם על הכביש והטנקים נעו עליהם. אמרתי לו: "גדעון, גדעון, זו מלחמה, סע סע, מה אתה חס על הכביש?" "לא חס המפקד", השיב לי, "לא חס אבל יצטרכו לנסוע כאן כלי רכב רבים, להביא אנשים, תגבורת ומזון. צריך לשמור על הכביש" אחר כך הצטערתי שאולי פגעתי בבחור נפלא. זה היה גדעון ויילר מירושלים. הוא נהרג במלחמת יום-הכיפורים. אחיו, אדם, נהרג במלחמת ההתשה עם המצרים. לפעמים סתם כך, פתאום, בלילה או ביום, אני רואה אותו וזה כמו חי."

לזכרו של גדעון נוסדו על ידי הוריו וידידים כמה מפעלי הנצחה בארץ: באוניברסיטת "בן-גוריון" בנגב הוקמה, הודות לפעולתו של הפרופסור משה פריבס, אביה של ויוי, קרן מלגות לזכרו, לארבעה סטודנטים יוצאי יחידות שריון; ליד שכונת סנהדריה בירושלים, ביער בתי-הכנסת המאוחדים (השמרניים), קבעו מקום לזכרו; מלגה על שם גדעון שתוענק לבוגר הפנימייה הצבאית באוניברסיטת חיפה, על הצטיינותו בלימודי המזרח, נוסדה על ידי חברי מרכז-הרבנים-המתקדמים בארה"ב; מלגה מלאה לצמיתות בבית-הספר הימי במבואות ים נתרמה על ידי אגודת החבל הימי לישראל בדרום אפריקה; חוג למשניות המתכנס שלש פעמים בשבוע בלשכה הראשית של הקרן הקיימת לישראל. לזכרו ולזכר אחיו אדם, קיימים מפעלי הנצחה כדלקמן: גן אדם וגדעון ויילר באילת, המשמש שטח-נופש ומגרש-משחקים; ברחבת ויילר (ע"ש אדם וגדעון) ביער ירושלים מטעם הקרן הקיימת, נוספה פינת מרגוע לזכר גדעון; הרצאות-אורח של תלמידי חכמים ב"היברו יוניון קולג'" בירושלים ומדור לשאלות ותשובות וספרי הלכה בספריית הקולג'; מפעלים אלה נתרמו על ידי ההורים. בבית-הספר התיכון-המקיף "דנמרק" בירושלים הוקם על שםם חדר עיון ונתרמו מלגות מקרן העזרה של קהילת "מבקשי דרך". נמצא גם מדור לספרי שאלות ותשובות בישיבת "נתיב מאיר"

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

בירושלים, שנתרם על ידי אלמוני; מהנצחות בחוץ לארץ לזכר גדעון נציין רק: חמש מלגות בבית-הספר לילדי כושים על שם מ. ח. ויילר בפרוור העוני אלכסנדרה, יוהנסבורג, מטעם נשי הקהילה הפרוגרסיבית המאוחדת שם; חדר זיכרון במחנה לילדים ומבוגרים מטעם הקהילה וחדר בבית-הספר היהודי בבולביו, רודזיה; כל ההנצחות הללו מעלות את זכרו של גדעון זק"ל יום-יום, שנה-שנה.

קרן על שם אדם וגדעון ויילר זק"ל

רב סרן אדם זק"ל נולד ב-22.9.1944, רב סרן גדעון זק"ל נולד ב-9.5.1950 גדלו בתנאי רווחה ביוהנסבורג דרום אפריקה.

הרב משה חיים ויילר שהיה מייסדה ורבה הראשי של הקהילה היהודית הפרוגרסיבית בדרום אפריקה, האם אונה לבית גלמן, משפחה אשר מוצאה מאנגליה, ושלרגל עסקיה פעלה שנים רבות בקונגו הבלגית (כיום זאיר) בדרום אפריקה וברודזיה (כיום זימבבה).

בכדי לקשור את הילדים לארץ נשלח הבן הבכור דניאל לקבוץ אושה למספר חודשים ולאחריו אדם הבן השני.

אדם בילה בקבוץ אושה ארבעה חודשים. קשר קשרים אמיצים ומשחזר לדרום אפריקה ביחד עם אחיו ואחותו האיץ בהוריו לעלות לישראל. הוא עלה ארצה לבד, שבוע לאחר הבר-מצוה. לפני עלייתו ארצה תכנן האב להיות נאה מקיים והיות והאמין שמאבק עם ישראל במדינת ישראל הוא במסגרת מלחמת מצווה החליט שילדיו יקבלו חינוך בפנימיות צבאיות.

אדם סיים את הפנימיה הצבאית בבית"ס הראלי. התגייס לצה"ל לחיל השריון והוסמך כמפקד טנק בדצמבר 1962. ב-1963 סיים קורס קציני שריון. הדריך כשנה בקורס קציני שריון ונשלח לחו"ל לקלוט את "טנק הפטון". בשובו ארצה עזר להקים את גדוד הפטונים הראשון ונמנה על שורותיו עד לשחרורו ב-1966.

לאחר שחרורו נסע לאנגליה ללימודים ולמד יחסים בין לאומיים באוניברסיטת Sussex. בימי הכוננות ערב מלחמת ששת הימים הפסיק לימודיו. פרץ לתוך מטוס אל-על בלי כרטיס ודרכון והצליח להגיע ארצה ולהשתתף במלחמה.

לאחר המלחמה שירת חדשיים במילואים כסרן ושב לאנגליה לשנת לימודים נוספת. שב ארצה וסיים את לימודי ה-ב.א. באוניברסיטה העברית בכלכלה ומדעי המדינה. בזמן לימודיו התגייס לצה"ל לצבא הקבע, ירד לסיני לתעלה ושם מצא את מותו והוא בן 25 בלבד.

יהי זכרו ברוך.

גדעון הגיע לבדו בהיותו בן שבע. כאחיו אדם הצטרף אף הוא לפנימיה הצבאית. סיים בהצלחה והתגייס לצה"ל כמובן לחיל השריון. תחילה טנקיסט, תותחן, מפקד טנק. קורס קצינים (סיים בהצטיינות) וקורס קציני שריון. כמ"מ הגיע לחטיבה שבה אדם היה כבר מפקד פלוגה. אז החלה תקופה יפה לשני האחים כשהם עסוקים בהכשרת יחידותיהם לקראת כניסה לקו. זו היתה תקופת אימונים מפרכת וגדעון ינק הרבה מנסיונו של אדם. הימים ימי מלחמת ההתשה וביום כניסתם לקו אדם נהרג. תסכולו וצערו של גדעון היו כפולים. אח אהוב נהרג והוא נשלח בעל כורחו מהקווים לתפקיד של הדרכת קציני שריון. בתום שני קורסים הנך גדעון ממדריך לחניך בקורס מפקדי פלוגה ועם סיומו ירד לסיני כמפקד פלוגה.

בתקופה זו חזרה ההסטוריה על עצמה ובפלוגה מקבילה שירת כמפקד מחלקה צעיר אחיו יוסף, ממש כמו שגדעון שירת בעבר ליד אדם.

עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים היה גדעון סגן מפקד גדוד בשריון לאחר שארגן את הגדוד הובילו לרמה. את זה הוא עשה בניגוד לעצת מפקדו, האלוף אלברט מנדלר זק"ל, כי הרי אחיו אדם נפל. גדעון השמיד עשרות טנקים והיה חלק מהכח שבלם את האויב. הטנק של גדעון נפגע משתי בזוקות וכל אנשי צוותו חוץ מהנהג מצאו מותם.

בן 23 היה במותו. אשתו ויוני ילדה את ביתם המשותפת גל לאחר מותו.

יהי זכרו ברוך.

An offering to Israel

Dan Izenberg

OVER 30 years ago, on the day his son Adam celebrated his bar mitzva, Rabbi Moses Cyrus Weiler, the founder of the Reform movement in South Africa, told his congregation that he was offering the boy to Israel. Soon afterwards, Adam left the pampered life of Johannesburg to study at the Military Academy in Haifa. In 1970, at the age of 25, he was killed on the Suez Canal, a casualty of the War of Attrition. Three years later, Gideon Weiler, the third of Rabbi Weiler's six children, died in a ferocious tank battle on the Golan Heights on the third day of the Yom Kippur War.

Two of Weiler's sons, Daniel and Joseph, are officers in the army reserves; the youngest son, Benjamin, holds the rank of sergeant. Weiler's daughter, Arnona, served in the Air Force.

Today, the 82-year-old rabbi and his wife, Una, live in a home in Abu Tor named Neve Adam after their son. Unframed pictures of their children, both of whom were majors in the regular army, hang on the wall, each adorned with a *kippa* and the black beret of the armoured corps to which they belonged.

The *kippa* and the beret, representing spiritual faith and temporal might, were mutually exclusive for so many centuries of Jewish history. Today, they are the underpinnings of Rabbi Weiler's faith and the source of his consolation.

His faith is a simple one. The Jewish nation and its teachings must live, he believes. After the Holocaust, Jewish sovereignty is the only guarantee of national survival. Sovereignty, however, is not sufficient. In order to survive, the Jewish state must be strong; for that, you need soldiers.

"I always believed in practising what I preach," Weiler told *The Jerusalem Post* on the eve of Memorial Day. "Therefore, I felt that all my children had to receive a military education and serve in the Israel Defence Forces."

The existence of the state has forced Jews to change their aptitudes and skills, said Weiler. "When my father was called up to the Latvian army, he pretended to be deaf and dumb to escape military service. When I was undergoing military training at the University of Delaware, my officers released me because I was so inept. But Israel requires something different."

Weiler, a patriarchal and strong-willed man with uncompromising idealism and unyielding convictions, is used to having his way. In the 1920s, as a young rabbinical student at Hebrew Union College in Cincinnati, he fought against the deep-rooted anti-Zionist tendencies of the Reform movement. As the first Reform rabbi in South Africa, he withstood physical threats from anti-Reform activists to establish a flourishing congregation. Even today, the octogenarian walks to the Mevakshei Derech synagogue in the neighbourhood of San Simon every Shabbat, winter and summer, a 45-minute hike each way.

His strong character apparently rubbed off on his children. At the outbreak of the Six Day War, Adam, who was then studying at Sussex University in England, fought his way aboard a plane bound for Israel and joined his combat unit without even managing to tell his parents he had returned. After the war, Gen. Yisrael Tal, the founder of the Armoured Corps, persuaded him to remain in Israel and return to the army.

Adam was killed in an artillery exchange on the Suez Canal four days before his brother Benjamin's bar mitzva.

"He and Benjamin were very close," said Weiler. "Benjamin's Tora portion included Chapter 1, verse 2 of Leviticus which begins: 'When any man (*adam*) of you bringeth a sacrifice to the Lord.' In a sermon devised at the last moment, Benja-

min interpreted the sentence as referring to his brother who had sacrificed himself in the defence of his country."

Three years later, Gideon, then 23, was rushed to the Golan Heights from a rear base a day before the outbreak of the Yom Kippur War. He participated in the battle aimed at holding back the Syrians who had poured over the ceasefire line on Saturday, October 6. By Monday, Syrian tanks outnumbered the Israeli armour 10 to one. Gideon was dispatched to ascertain the fate of several tanks in a neighbouring unit. On the way, his vehicle sustained two direct bazooka hits and he was killed. A day later, Israeli reservists blocked the enemy assault and pushed the Syrians back beyond their own lines.

IN THE EULOGY he delivered for his son a few days later, Rabbi Weiler quoted from the Book of Judges: "And the angel of the Lord appeared unto him, and said unto him, 'The Lord is with thee, thou mighty man of valour.' And Gideon said unto him: 'O my Lord, if the Lord be with us, why then is all this befallen us? And where are all His wondrous works which our fathers told us of, saying: Did not the Lord bring us up from Egypt? But now the Lord hath cast us off, and delivered us into the hand of Midian.' And the Lord turned towards him, and said: 'Go in this thy might, and save Israel.'"

Gideon died eight months after his marriage. His wife was pregnant with their daughter, Gal.

Weiler said that according to the Bible, men who are betrothed or married less than a year do not have to go to war. But the Mishna explains that these exemptions refer only to *milhemet r'shut*, a war of choice or expansion. In *milhemet mitzva*, a war of self-defence, everyone must fight. And the Yom Kippur War was a *milhemet mitzva*.

For that very reason, Weiler rails against

the ultra-Orthodox who do not send their children to the army.

"I wouldn't be able to sleep at night if I were a yeshiva student and heard that my neighbour had fallen in battle," he asserted. "I would feel guilty that I was alive and not taking part in the defence of the homeland."

For the same reason, he extols the *yeshivot hesder*, where the students alternate between yeshiva study and army service.

"For me, the answer to the Holocaust is a strong Israel," he added. "We saw that the other day [when a Palestinian stabbed two Israelis to death and wounded three others in downtown Jerusalem]. I'm not a militarist or a racist, but we can't take any chances."

THE KEY to maintaining a strong Israel is the unity of the nation, according to Weiler. That, too, is what makes it possible to sustain the personal loss. And here, for the first time, a note of dissatisfaction creeps into his words.

"We must look upon ourselves as an extended family and turn the saying 'all of Israel is responsible for one another' into living fact: we must put an end to the hatred that is rampant in some quarters."

The death of his sons has not embittered Weiler or turned him into an Arab-hater. But it has strengthened his belief that Israel must be strong.

"I still maintain my strong faith in Jewish universalism," he said in the eulogy to Gideon. "My Judaism still follows the teaching of the prophets and sages of Israel which encompass the universe. I still believe in justice and righteousness as the great ideals of the Jewish people. Every Jew must love God, the Jewish people, and every human being - regardless of race, colour, or creed. But this is not in conflict with our dedication to the State of Israel, the greatest experiment in Jewish life in the last 2,000 years."

Rabbi Weiler and Yossi Ben-Hanan, armoured corps commander at the memorial service for the Weiler sons at Mount Herzl on Sunday. (Inset) Adam (l) and Gideon Weiler. (Eyal Greif / Media)